

avant...!

figueres 6 abril 1932 - n.º 15

periòdic d'esquerra

redac. muralla, 17, 3.er, 1.ra

aquell deure d'honor: l'estatut

Les manifestacions que han fet darrerament els polítics de Madrid i l'aparició dels informes de les ponències financeres de l'Estatut, fan preveure que probablement aquest mes d'abril el projecte d'Estatut de Catalunya entrarà en estat parlamentari. Ja era hora! Ha calgut que passés un any de República. I per què?, preguntem. El perquè s'explica fàcilment. Si hom recorre amb la memòria tots els fets esdevinguts del 14 d'abril de l'any passat ençà, podrà observar-se la tàctica que se'n ha jugat referent a l'aprovació de l'Estatut. La força que posseïa l'Esquerra de Catalunya durant els primers mesos de la República era formidable. Qualsevol moviment que provocava era seguit amb temença des de Madrid. Aleshores era el moment més oportú per a discutir l'Estatut. Però ara... ara que el seu prestigi ha minvat, ara que hi ha una part dels seus electors que n'estan desenganyats, amb més o menys raó, i, per tant, ha perdut certa força, ara ve bé als senyors de Madrid de discutir l'Estatut. Té res d'estrany, això? No. El centralisme, encara subsistent, ha esperat aquest moment. Els polítics espanyols i tots els polítics del món saben que, sovint, els partits que obtenen victòries esclatants, - com la que obtingué l'Esquerra, - llurs glòries són efímeres i llurs èxits són breus. Això és el que s'ha esdevingut: esperar el moment en que l'única força parlamentària de Catalunya hagués perdut la seva puixança. En part ho han aconseguit.

Però encara hi ha quelcom més. S'ha fet córrer la veu pels centres oficials de Madrid que als catalans ja no els interessa l'aprovació de l'Estatut, que aquella passió per l'autonomia de Catalunya ha esdevingut indiferència, per no dir hostilitat, i que el poble català ja ha restat satisfet amb l'adveniment de la República. Aquesta falsetat convé esvair-la. Catalunya no resta passiva i indiferent envers l'Estatut, el que passa és que esperant que entrés en estat parlamentari havem mantingut una actitud de prudència, polser excessiva.

Tot el que ens està passant no ens ve de nou. Regirant la història dels nostres moviments nacionals, veurem que tots han estat estrangulats per la política de l'Estat enllà. Però també hem pogut veure que el catalanisme no ha mort mai. Al contrari, cada dia va augmentant i cada instant va prenent un caire més mundial. De què el catalanisme és més potent que abans de la Dictadura, ho demostra el fet d'haver obligat als partits polítics catalans i no catalans a considerar-lo com una necessitat. El que havem de fer els catalans és esperar que s'aprovi l'Estatut. Si ens el lliuren molt retallat, no perdem les esperances. El primer catorze d'abril que se'n presenti, aprofitem-lo, però això sí, per no deixar-lo anar mai més. A l'últim, hauríem de convèncer-nos que no hem de fiar-nos de ningú. Recordi's que els esdeveniments més funestos que ens conta la història de les terres hispàniques han caigut damunt de Catalunya. La tàctica de política assimilista de Castella va fer que Portugal cerqués una solució extrapeninsular: la separació. I Catalunya també seguí aquest camí, però no pogué aconseguir-lo. L'Espanya centralista s'haurà de convèncer que el separatisme no depèn dels catalans, sinó de la seva actitud inhumana i antiliberal. A Catalunya no hauria existit mai el separatisme si Castella no hagués tingut aquella dema d'absorció i no hagués fet el sord a les nostres justificades reclamacions. Sempre que aquella catalanofòbia s'ha fet més intensa, els catalans havem perdut tota esperança a la solució del nostre plet, i, aleshores, la passió i la desesperança han creat l'esperit separatista. I, repetim-ho, no depèn de nosaltres, sinó d'ells.

Com diem més amunt, sembla que ja ha arribat l'hora de que les Corts comencaran el debat sobre l'Estatut. Les peticions que fem són ben humanes i no tenen res de xovinisme ni de jocs florals. Catalunya sols sol·licita dues coses: declaració oficial de la seva llengua i dels catalans a Catalunya, i un organisme central que veglli pels nostres drets, interessos i la nostra personalitat nacional. Cal que la nostra llengua no sols sigui introduïda a les escoles, sinó també a les universitats, en els palaus de justícia, en les notaries, etc... Cal que el nostre dret pugui evolucionar tal com fan tots els drets del món i segons les exigències i concepcions jurídiques del temps. Cal que hi hagi a Catalunya un govern que tingui cura de les coses de casa nostra. Cal, finalment, que sigui reconeguda la realitat ètnico-històrica de Catalunya. Això és tot. No pretenim la separació de l'Estat Espanyol per tal com les nostres peticions poden satisfer-se perfectament amb una República Federal. Es més, no ens interessa tampoc crear fronteres noves, ja que anul·laríem, si fos possible, totes les que hi ha existents. No solament som catalans de Catalunya, sinó també catalans del món.

Doncs bé, segons el pacte de San Sebastián, Catalunya havia de redactar-se un Estatut, el qual seria presentat a les Corts. Els dirigents del Parlament espanyol contragueren el deure d'honor d'aprovar-nos-el. Han passat dotze mesos i aquest Estatut encara no ha estat ni tan sols llegit al Parlament.

Si aquest és el nostre programa de festes pel dia 14 d'abril vinent... més val que ens endrecem a casa i fem examen de consciència per haver-nos deixat robar aquella inoblidable data en què es va declarar la República Catalana.